

ДОПЪЛНИТЕЛНА АНКЕТА КЪМ НАБЛЮДЕНИЕТО НА ДОМАКИНСКИТЕ БЮДЖЕТИ ПРЕЗ ВТОРОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2023 ГОДИНА

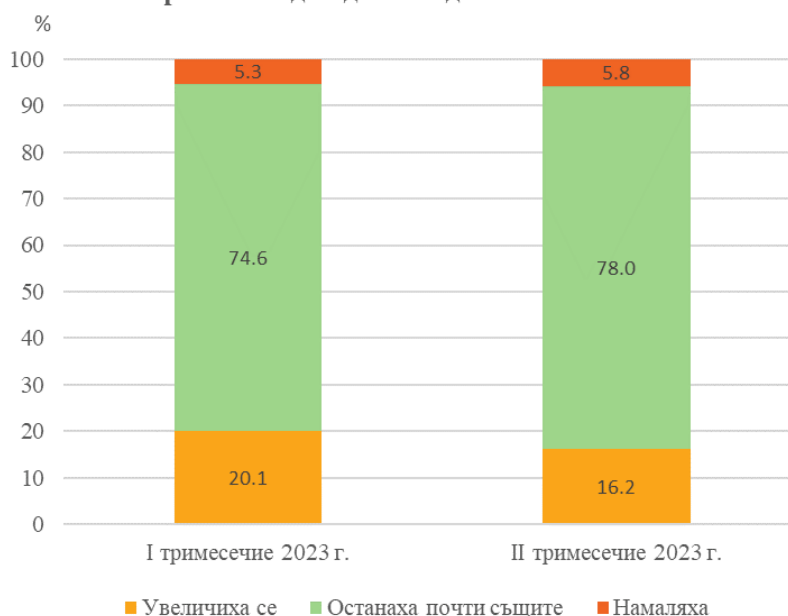
През второто тримесечие на 2023 г. Националният статистически институт продължи провеждането на допълнителна анкета към Наблюдението на домакинските бюджети по проект „Доходи и условия на живот (ILC) - Статистическа инфраструктура по IESS - SILC 2024, 6-годишен модул - Достъп до услуги - Пилотно събиране на годишни данни за 2023“ съгласно споразумение за субсидия с Европейската комисия 101122129 - 2022-BG-ILC-SILC. Проучването има за цел осъществяване на тримесечен мониторинг на промените в условията на живот на домакинствата. Анкетирани бяха 5 512 лица на възраст 16 и повече навършени години от 3 050 домакинства.

Остава висок относителният дял на домакинствата с непроменени доходи

През второто тримесечие на 2023 г. за 78.0% от лицата доходът на домакинството им е останал без промяна спрямо последните 12 месеца. Този дял нараства с 3.4 процентни пункта в сравнение с първото тримесечие на 2023 година.

Увеличение на доходите са посочили 16.2% от хората, което е с 3.9 процентни пункта по-малко в сравнение с първото тримесечие на 2023 г., когато увеличители са имали 20.1%.

Фиг. 1. През последните 12 месеца как се промениха доходите на домакинството Ви?

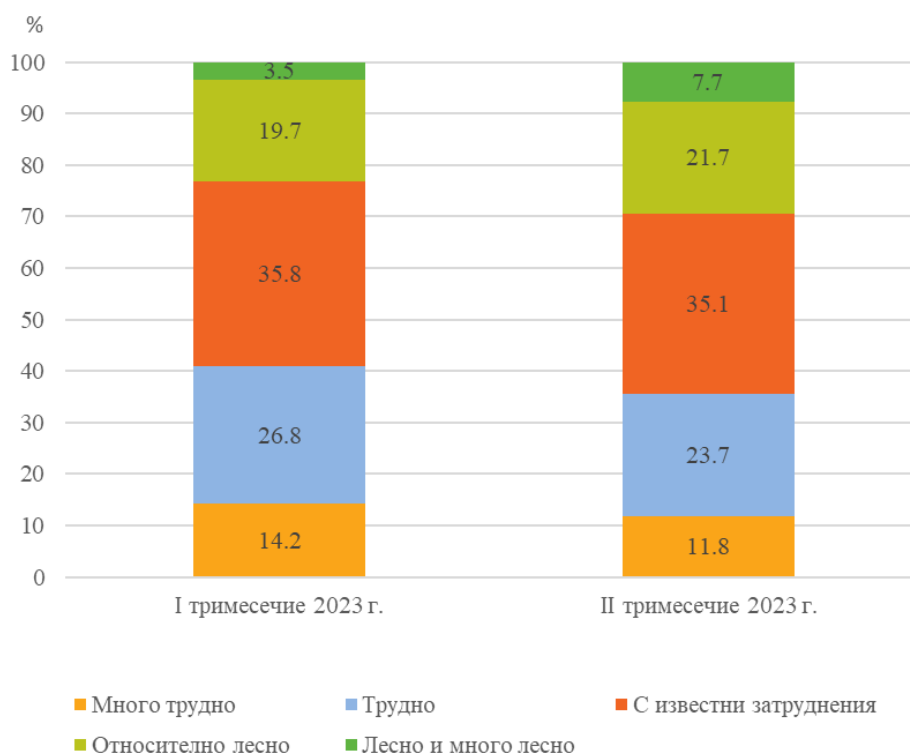

Делът на посочилите намаление на доходите за последните 12 месеца се увеличава през второто тримесечие на 2023 г. до 5.8% - с 0.5 процентни пункта повече спрямо предходното тримесечие.

Намалява дялът на лицата със затруднения при покриване на ежедневните разходи

През второто тримесечие на 2023 г. 70.6% са хората, които изпитват затруднения да покриват ежедневните си разходи¹. Дялът им продължава да е относително висок, но намалява с 6.2 процентни пункта спрямо предходното тримесечие. С известни затруднения са 35.1% от анкетираните, 23.7% определят покриването на ежедневните разходи като трудно, а 11.8% - като много трудно. Дялът на тези, които се справят много трудно, намалява с 2.4 процентни пункта в сравнение с първото тримесечие на 2023 г., а хората, които покриват ежедневните разходи трудно, намаляват с 3.1 процентни пункта.

Фиг. 2. Как бихте преценили, че свързвате „двата края“, т.е. можете да покривате всекидневните си разходи?

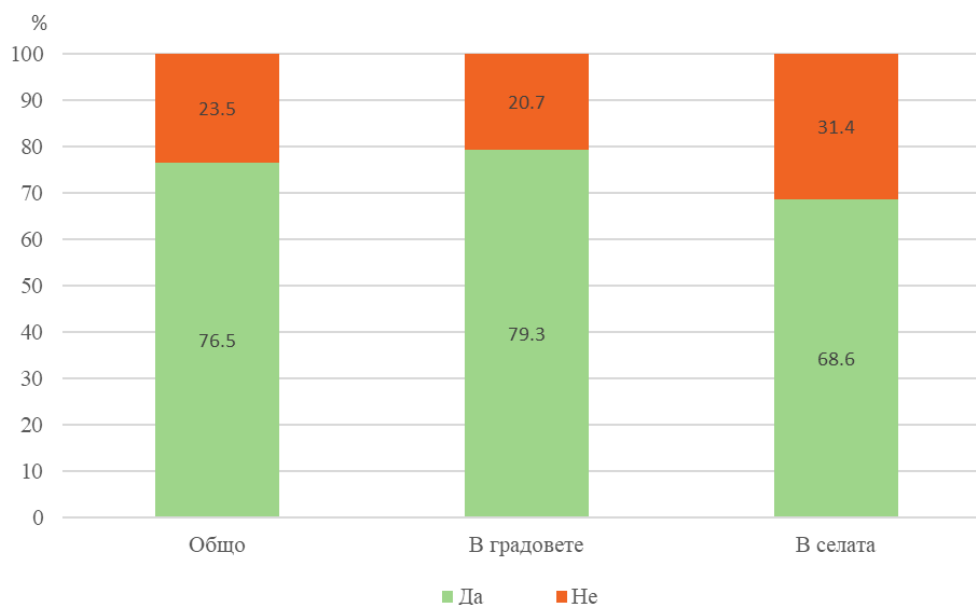
Относително лесно могат да покрият ежедневните си разходи 21.7%, а 7.7% не изпитват никакви затруднения, което е с 4.2 процентни пункта повече в сравнение с първото тримесечие на 2023 година.

Около 1/4 от анкетираните ограничават потреблението си на енергия

Дялът на отговорилите, че са ограничавали потреблението си на енергия, е 23.5%, със 7.7 процентни пункта по-малко отколкото година по-рано.

¹ Включва лицата, посочили отговори „много трудно“, „трудно“ и „с известни затруднения“ на въпроса „Как бихте преценили, че свързвате „двата края“, т.е. можете да покривате ежедневните си разходи?“.

Фиг. 3. През предходното тримесечие Вашето домакинство
можело ли е да си позволи достатъчно потребление на енергия?

20.7% от живеещите в градовете са посочили, че не могат да си позволят достатъчно потребление на енергия. В селата дялът на хората с ограничения в потреблението на енергия е 31.4% - с 10.7 процентни пункта повече в сравнение с градовете.

Удовлетвореността се повишава

Анкетираните дават относително висока оценка по отношение на удовлетвореността си от личните взаимоотношения със семейството, приятелите, съседите и други - средно 7.20 през първото тримесечие и 7.34 през второто тримесечие на 2023 г., при скала на измерване от 0 до 10.

Най-ниска е удовлетвореността от финансовото положение на домакинствата. Тази удовлетвореност леко се повишава от 4.63 през първото тримесечие на 5.08 през второто тримесечие на 2023 година. За 20-те процента домакинства с най-високи нетни доходи средната удовлетвореност от финансовото положение през изследваните тримесечия е около 6, а за 20-те процента домакинства с най-ниски нетни доходи - около 3.

Общата удовлетвореност от живота средно за анкетираните е 5.99 през първото тримесечие на 2023 г. и се повишава до 6.32 през второто тримесечие, измерена по същата скала от 0 до 10.

Методологични бележки

Наблюдението на домакинските бюджети е тримесечно извадково изследване върху извадка от 3 060 домакинства, разпределени в три независими подизвадки от по 1 020 домакинства, всяка от които се наблюдава по един месец на тримесечие. Информацията от допълнителния въпросник се събира всеки месец в активната за съответния месец подизвадка успоредно с основните формуляри на наблюдението и се агрегира и обработва тримесечно.

Допълнителният въпросник включва две групи въпроси: въпроси за домакинството, на които отговаря само един от членовете на домакинството, и индивидуални въпроси, на които отговаря всеки един от членовете на домакинството на възраст 16 и повече години.

Въпросите към домакинството целят основно да се проследяват тримесечно промените в текущите доходи на домакинствата и евентуални финансови затруднения при посрещане на някои основни домакински разходи. Въпросите към лицата се отнасят до субективните преценки на респондентите за степента на тяхната житейска удовлетвореност.

При провеждането на допълнителната анкета анкетаторите по Наблюдението на домакинските бюджети интервюират лично лицата на възраст 16 и повече навършени години, като попълват хартиен формуляр. Към събраната информация се добавят и основни социално-икономически характеристики на наблюдаваните лица, регистрирани с основните формуляри на Наблюдението на домакинските бюджети. Поради извадковия характер на изследването получените данни се претеглят и калибрират за получаване на действителния брой на лицата на територията на страната и структурата им по пол и възрастови групи (16 - 17 г.; 18 - 34 г.; 35 - 64 г.; 65 - 74 г.; 75 и повече години).

Приложение
Относителен дял на лицата на възраст 16 и повече навършени години
според отговори на въпроси от анкетата

През последните 12 месеца как се промениха доходите на домакинството Ви?	I тримесечие 2023 г.	II тримесечие 2023 г.
Увеличиха се	20.1	16.2
Останаха почти същите	74.6	78.0
Намаляха	5.3	5.8
<i>Общо лица</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>
Как бихте преценили, че свързвате „двата края“, т.е. можете да покривате всекидневните си разходи?		
Много трудно	14.2	11.8
Трудно	26.8	23.7
С известни затруднения	35.8	35.1
Относително лесно	19.7	21.7
Лесно	3.2	7.2
Много лесно	0.3	0.5
<i>Общо лица</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>
През предходното тримесечие Вашето домакинство имало ли е затруднения при плащане навреме на заем/ипотека/наем/жилищни разходи за основното жилище?		
Да	14.8	14.7
Не	85.2	85.3
<i>Общо лица</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>
През предходното тримесечие Вашето домакинство можело ли е да си позволи достатъчно потребление на енергия?		
Да	68.8	76.5
Не	31.2	23.5
<i>Общо лица</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

Степен на удовлетвореност средно на лице за лицата на възраст 16 и повече
навършени години по скала от 0 до 10

Удовлетвореност от финансовото положение на домакинството	I тримесечие 2023 г.	II тримесечие 2023 г.
	Средна стойност	
Общо за лицата на 16 и повече години	4.63	5.08
Пол		
Мъже	4.70	5.13
Жени	4.57	5.03
Възраст		
Лица на 16 - 34 години	4.73	5.25
Лица на 35 - 64 години	4.77	5.15
Лица на 65 - 74 години	4.36	4.86
Лица на 75 и повече години	4.23	4.74

Икономическа активност		
Заети	5.09	5.49
Безработни	3.35	3.80
Пенсионери	4.33	4.83
Други	4.14	4.50
Образование		
Начално и основно	3.81	4.07
Средно	4.62	5.00
Висше	5.35	5.99
Квантилни доходни групи		
Q1 20% домакинства	2.85	3.06
Q2 20% домакинства	3.94	4.40
Q3 20% домакинства	4.66	4.90
Q4 20% домакинства	5.01	5.71
Q5 20% домакинства	6.01	6.61

Удовлетвореност от живота напоследък	I тримесечие 2023 г.	II тримесечие 2023 г.
	Средна стойност	
Общо за лицата на 16 и повече години	5.99	6.32
Пол		
Мъже	6.01	6.38
Жени	5.98	6.27
Възраст		
Лица на 16 - 34 години	6.86	7.11
Лица на 35 - 64 години	6.02	6.35
Лица на 65 - 74 години	5.47	5.89
Лица на 75 и повече години	5.03	5.32
Икономическа активност		
Заети	6.42	6.74
Безработни	4.99	5.44
Пенсионери	5.32	5.66
Други	6.46	6.58
Образование		
Начално и основно	5.44	5.61
Средно	6.01	6.22
Висше	6.42	7.06

Удовлетвореност от личните взаимоотношения със семейството, приятелите, съседите и други	I тримесечие 2023 г.	II тримесечие 2023 г.
	Средна стойност	
Общо за лицата на 16 и повече години	7.20	7.34
<i>Пол</i>		
Мъже	7.16	7.32
Жени	7.24	7.35
<i>Възраст</i>		
Лица на 16 - 34 години	7.73	7.88
Лица на 35 - 64 години	7.21	7.36
Лица на 65 - 74 години	6.88	7.05
Лица на 75 и повече години	6.63	6.64
<i>Икономическа активност</i>		
Заети	7.43	7.59
Безработни	6.73	7.11
Пенсионери	6.81	6.87
Други	7.46	7.47
<i>Образование</i>		
Начално и основно	7.10	7.04
Средно	7.17	7.25
Висше	7.35	7.76